

---

# **ANALISIS PELAPORAN ATLET WANITA ISLAM SEMASA SUKAN SEA 2015 DAN 2017 DALAM *UTUSAN ONLINE* DAN BERITA HARIAN ONLINE**

***Muhammad Syahir Zamri***

Universiti Sains Malaysia

[muhammadsyahirzamri@student.usm.my](mailto:muhammadsyahirzamri@student.usm.my)

***Mohamad Saifudin Mohamad Saleh***

Universiti Sains Malaysia

[safudinsaleh@usm.my](mailto:safudinsaleh@usm.my)

---

## **ABSTRACT**

### **ANALYSIS ON REPORTING OF MUSLIM FEMALE ATHLETES DURING SEA GAMES 2015 AND 2017 IN *UTUSAN ONLINE* AND *BERITA HARIAN ONLINE***

The involvement of female Muslim in the sports arena is not new in Malaysia. In the national sports history, there are several big names such as Farah Ann Abdullah, Nur Dhabitah Sabri and others who are female Muslim athletes that have contributed medals and honour the country's name in international sports. Despite reporting on their success, female Muslim athletes are also not excluded from controversial reporting by the media, particularly with regard to their attire or lifestyle. Taking into account on the lack of previous studies exploring the reporting of female Muslim athletes' in the local newspaper, this study was conducted by studying the types of frames, sources and pictures used by *Utusan Online* and *Berita Harian Online* on their reporting of female Muslim athletes during the SEA Games 2015 and 2017. Results from content analysis on 83 reporting on female Muslim athletes during the SEA Games showed that both newspapers tend to use conflict frames in their reporting.

**Keywords:** *Female athletes, Islam, media reporting, Utusan Online online, Berita Harian online*

## **PENGENALAN**

Penglibatan wanita dalam sukan khususnya sukan antarabangsa seperti Sukan Olimpik meningkat saban tahun. Pada tahun 1896, wanita tidak menyertai Sukan Olimpik namun pada tahun 1960, penyertaan atlet wanita adalah sebanyak 11 peratus dan meningkat kepada

42 peratus semasa Sukan Olimpik 2008 di Beijing (Pfister, 2010). Malah dalam Sukan Olimpik 2012, penyertaan atlet wanita dikatakan meningkat kepada 45 peratus kerana semua delegasi telah menghantar atlet wanita mereka untuk bertanding sehingga tahun berkenaan digelar sebagai ‘tahun untuk wanita’ (Fink, 2015).

Dalam Islam, sukan lazimnya lebih diberi keutamaan kepada lelaki kerana wanita dikatakan mempunyai beberapa kekangan untuk menyertai sukan seperti persoalan tentang pendedahan aurat, pemakaian hijab dan pergaulan bebas antara bukan muhrim (Marwat et. al., 2014). Di Malaysia, wanita Islam tidak dihalang untuk bergiat aktif dalam sukan. Kajian oleh Fitri et al. (2017) menunjukkan bahawa atlet wanita Islam amat aktif dalam sukan seperti badminton, renang dan olahraga. Malah, terdapat beberapa siri kejayaan lepas oleh atlet wanita Islam negara seperti Farah Ann Abdul Hadi (gimnastik), Nur Dhabitah Sabri (terjun), Nur Suryani Mohd Taibi, Nur Ayuni Farhana Abdul Halim (menembak) dan An Najwa Azizan (bola jaring). Kejayaan yang dilakar oleh mereka telah menaikkan nama Malaysia di persada antarabangsa setanding dengan negara-negara besar yang lain seperti China, Amerika Syarikat, dan Korea Selatan.

Walaupun atlet wanita Islam di Malaysia telah meraih pelbagai pencapaian yang cemerlang, mereka tetap tidak terlepas daripada kritikan dan pandangan negatif daripada media khususnya yang melibatkan cara pemakaian serta tingkah laku yang tidak mematuhi syariat agama Islam. Justeru, kajian ini dilakukan untuk menganalisis jenis pembingkaian berita, sumber dan gambar yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dalam akhbar *Utusan Online* dan *Berita Harian Online*.

## SOROTAN KAJIAN LEPAS

Kebanyakan kajian lepas yang berkaitan dengan wanita lebih tertumpu pada pemaparan mereka dalam iklan dan majalah. Kajian yang dilakukan oleh Rumyeni dan Evawani (2013) dan Nicely (2007) misalnya telah mengkaji pemaparan wanita secara umum dalam majalah sahaja. Kajian berkenaan penglibatan wanita dalam sukan kebanyakannya adalah secara umum dan tidak banyak yang berfokus pada pelaporan atau pemaparan atlet wanita Islam dalam media. Kajian oleh Yahya dan Norervina (2009), misalnya hanya mengkaji penglibatan pelajar wanita tahun akhir Fakulti Pendidikan dalam aktiviti sukan secara umum di Universiti Teknologi Malaysia (UTM).

Kajian oleh Chattopadhyay (2017) terhadap pelaporan dua akhbar berbahasa Inggeris di India mengenai atlet wanita semasa Incheon Asian Games 2014 pula mendapati bahawa atlet wanita dibingkaikan sebagai warga kelas kedua dan mereka kurang mendapat pelaporan yang sewajarnya berbanding atlet lelaki. Atlet wanita di India dibingkaikan dengan perkara-perkara lain selain daripada pencapaian mereka. Misalnya, pelaporan terhadap atlet Sarita Devi tidak memfokuskan kemenangan beliau dalam meraih pingat gangsa tetapi lebih kepada gambar beliau yang menangis bersama suaminya ekoran daripada isu boxer yang berlaku.

Kajian yang dilakukan oleh French (2013) yang menganalisis pelaporan akhbar *New Zealand Herald* dan *The Dominion Post* pula mendapati bahawa atlet lelaki masih mendominasi pelaporan media di New Zealand dengan penekanan terhadap aspek maskulin walaupun atlet wanita telah meraih pelbagai pencapaian dalam sukan. Walau bagaimanapun, kajian French juga mendapati bahawa atlet wanita tidak dibingkaikan secara seksual dalam gambar-gambar yang diletakkan dalam pelaporan akhbar berkenaan.

Dapatan yang sama juga diperoleh oleh Crolley dan Teso (2007) dalam kajian mereka terhadap pelaporan tentang atlet wanita dalam akhbar *Marca* dan *El País* di Sepanyol yang menunjukkan bahawa atlet wanita kurang ditonjolkan berbanding atlet lelaki dalam kedua-dua akhbar tersebut. Walau bagaimanapun, dapatan kajian yang diperoleh oleh Vincent et al. (2002) dalam kajiannya terhadap pelaporan akhbar Kanada, British dan Amerika mengenai atlet wanita dan lelaki adalah berbeza dengan dapatan French, Crolley dan Teso kerana mereka mendapatkan bahawa atlet wanita mendapat pelaporan yang sama banyak dengan atlet lelaki semasa mereka menyertai pertandingan sukan antarabangsa seperti Sukan Olimpik.

## **PEMBINGKAIAN PELAPORAN ATLET WANITA ISLAM DALAM MEDIA**

Menurut Dafrizal, Faridah dan Fauziah (2011) terdapat pelbagai definisi mengenai pembingkaian, namun pandangan yang lazimnya diambil oleh sarjana lepas adalah pandangan yang dikemukakan oleh Robert Entman. Menurut Entman (1993), pembingkaian adalah suatu usaha memilih beberapa aspek daripada melihat dan menjadikan ianya lebih penting dalam teks komunikasi, dalam satu cara untuk membantu menyelenggara pendefinisian masalah, hubungan sebab-sebab tafsiran, tafsiran moral dan saranan untuk bertindak. Entman juga menyatakan pembingkaian melibatkan proses pemilihan beberapa aspek daripada satu pengertian realiti dan menjadikan ia lebih penting dalam menghubungkan sesuatu kandungan.

Menurut Cissel (2012), pembingkaian media merujuk pada cara media menyampaikan maklumat kepada khalayak. Gitlin (1980) pula mentakrifkan bingkai sebagai pola berterusan yang menentukan pemikiran, tafsiran dan pembentangan, pemilihan, penekanan dan pengecualian yang pengendali simbol secara rutin mengatur wacana. Dengan menonjolkan aspek topik tertentu, bingkai menjadikannya lebih mudah untuk memahami peristiwa atau sesuatu isu.

Pembingkaian juga merujuk kepada cara media digunakan untuk mempengaruhi individu dalam menilai dan menginterpretasi isu-isu yang terdapat pada akhbar (Scheufele, 2004). Scheufele dan Tewksbury (2007) juga melihat pembingkaian sebagai mekanisme makro yang berkaitan dengan pembinaan bingkai dan penentuan bingkai. Pan dan Kosicki (1993) pula menganggap pembingkaian sebagai langkah strategik di mana pengguna memandu idea secara strategik untuk mencapai tujuan politik dan komunikatif. Hal ini menggalakkan seseorang untuk menempatkan, merasai, mengidentifikasi dan melabelkan kejadian atau maklumat tersebut.

Proses pembingkaian sering dilakukan oleh pengampang yang menentukan bentuk pemaparan sesebuah pemberitaan dan menentukan agenda media kepada khalayak. Pengampang menyebabkan media yang berlainan menonjolkan sisi atau aspek tertentu, melambangkan maklumat atau meminimumkan maklumat dalam pemberitaannya bahkan menutup sisi atau aspek tertentu daripada pandangan khalayak (Muhammad Raqib & Adnan, 2014).

Dalam kajian ini, pembingkaian pelaporan dilihat sebagai pengganti kepada penentuan agenda yang dilihat tidak mampu memberitahu apa yang perlu difikirkan melalui suatu skema pemberitaan yang lebih sistematik dan mendalam terutamanya bila menyentuh tentang proses pemilihan dan penonjolan dalam penerbitan sesebuah artikel. Kajian ini akan memfokuskan penerokaan terhadap jenis-jenis bingkai yang digunakan dalam pelaporan tentang atlet wanita Islam semasa Sukan SEA dalam akhbar *Utusan Online* dan *Berita Harian*.

*Online* dengan merujuk kepada jenis-jenis bingkai yang diperkenalkan oleh Semetko dan Valkenburg (2000), seperti berikut:

- Bingkai konflik – bingkai yang menekankan konflik antara individu, kumpulan atau institusi sebagai teknik untuk menarik minat pembaca.
- Bingkai minat insani – bingkai yang menekankan kepentingan manusia atau kesan emosi dalam sesuatu isu atau masalah yang boleh menarik minat pembaca.
- Bingkai kesan ekonomi – bingkai untuk melihat isu dari aspek kesan ekonomi terhadap masyarakat, institusi atau negara.
- Bingkai moral – bingkai yang meletakkan peristiwa, masalah atau isu dalam konteks moral dan agama.
- Bingkai tanggungjawab – bingkai yang menyajikan isu atau masalah dengan memberi tanggungjawab untuk penyebab atau penyelesaian sesuatu isu kepada pemerintah atau individu atau kumpulan.

## OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini dilaksanakan untuk mencapai objektif-objektif berikut:

- Mengenal pasti jenis pembingkaian pemaparan atlet wanita Islam dalam *Utusan Online* dan *Berita Harian Online*.
- Mengkaji jenis sumber yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dalam *Utusan Online* dan *Berita Harian Online*.
- Menganalisis jenis gambar yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dalam *Utusan Online* dan *Berita Harian Online*.

## HIPOTESIS KAJIAN

Hipotesis kajian adalah seperti berikut:

- Terdapat perhubungan antara jenis bingkai pemaparan atlet wanita Islam dengan kedua-dua akhbar dalam talian yang terpilih.
- Terdapat perhubungan antara jenis sumber yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dengan kedua-dua akhbar terpilih.
- Terdapat perhubungan antara jenis gambar yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dengan kedua-dua akhbar terpilih.

## METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif iaitu analisis kandungan. Analisis kandungan adalah kaedah pungutan data yang dirancang bagi tujuan meramal dan menganalisis hubungan di antara beberapa pemboleh ubah (Bahtiar, Hassan & Mohamad Khadafi, 2004).

Menurut Kyngäs dan Elo (2008), analisis kandungan ialah kaedah penyelidikan yang digunakan oleh pengkaji untuk menguji teori bagi meningkatkan pemahaman tentang data yang diperoleh. Entman (1993) pula berpendapat analisis kandungan adalah untuk mengenal pasti dan menentukan pembingkaian berdasarkan teks yang dikaji. Selain itu, analisis

kandungan dengan menggunakan teori pembingkaian dapat melihat arah pembingkaian berita berdasarkan kandungan teks dalam berita.

Akhbar *Berita Harian Online* dan *Utusan Online* dipilih sebagai sampel dalam kajian ini kerana kedua-dua akhbar dalam talian ini merupakan akhbar berbahasa Melayu yang memfokuskan khalayak dalam kalangan orang Melayu yang beragama Islam. Kajian ini hanya memfokuskan kepada pelaporan berita tentang atlet wanita Islam sahaja tanpa membandingkan pelaporan terhadap atlet lelaki Islam. Justeru, hasil ujian deskriptif tidak melibatkan data tentang pelaporan atlet lelaki Islam mahupun pelaporan berita sukan umum tanpa atlet wanita Islam.

Dengan menggunakan pensampelan bertujuan, kajian ini melibatkan artikel yang disiarkan sepanjang temasya Sukan SEA 2015 dan temasya Sukan SEA 2017, iaitu yang berlangsung pada 5 Jun hingga 16 Jun 2015 dan 19 Ogos hingga 30 Ogos 2017, iaitu. Tempoh ini dipilih kerana timbulnya isu Farah Ann Abdullah, atlet gimnastik negara yang dikritik hebat oleh media dan masyarakat kerana cara pemakaian yang dikatakan seksi dan tidak menutup aurat. Rentetan daripada itu, ia dikatakan boleh menjatuhkan moral dan semangat juang atlet-atlet wanita yang beragama Islam. Malah, sampel diambil dari acara Sukan SEA kerana kebanyakan kajian lepas lebih memfokuskan kepada analisis terhadap atlet wanita dan Sukan Olimpik.

Borang pengekodan digunakan sebagai instrumen kajian. Dalam borang pengekodan, koding dibahagikan kepada tiga kategori iaitu corak pembingkaian, sumber yang digunakan dan jenis gambar yang digunakan dalam artikel pemaparan atlet wanita Islam. Setiap kategori dalam borang pengekodan ini dibina dengan merujuk pengkaji lepas seperti Mus Chairil (1992), Mohamad Saifudin (2016) dan Rahman (2012).

## DAPATAN KAJIAN

Bahagian dapatan kajian akan memaparkan dapatan berkenaan ujian deskriptif, corak pembingkaian, sumber yang digunakan dan jenis gambar yang digunakan tentang pemaparan atlet wanita Islam dan hasil ujian statistik Khi Kuasa Dua bagi pengujian hipotesis.

### Kekerapan pelaporan

Dalam tempoh permulaan Sukan SEA 2015 pada 5 Jun 2015 sehingga berakhirnya Sukan SEA 2017 pada 30 Ogos 2017, jumlah pelaporan berita tentang atlet wanita Islam bagi akhbar *Utusan Online* dalam talian dan *Berita Harian Online* adalah sebanyak 83 pelaporan. *Utusan Online* dalam talian mempunyai 56 pelaporan (67.5%) sementara *Berita Harian Online* mempunyai 27 pelaporan (32.5%). Selain itu, hasil kajian ini turut mendapati bahawa pelaporan adalah tinggi pada hari Khamis, iaitu sebanyak 17 pelaporan (20.5%) dan tinggi dalam bulan Ogos dengan sebanyak 32 pelaporan (38.6%).

Kebanyakan pelaporan berbentuk berita, iaitu sebanyak 75 (90.4%) artikel. Daripada 75 pelaporan tersebut, *Utusan Online* mempunyai bilangan pelaporan berita yang paling tinggi, iaitu 48 pelaporan, diikuti dengan enam pelaporan (7.2%) berbentuk rencana dan dua pelaporan (2.4%) berbentuk surat kepada pengarang berkaitan pemaparan atlet wanita Islam. Dalam hal ini, *Berita Harian Online* hanya menerbitkan pelaporan dalam bentuk berita sahaja dan tidak ada pelaporan berbentuk rencana mahupun surat kepada pengarang berkaitan hal ini. Analisis kekerapan pelaporan adalah seperti dalam Jadual 1.

**Jadual 1: Kekerapan pelaporan**

	Utusan Online	Berita Harian Online	Jumlah (%)
Hari			
Isnin	7	1	8 (9.6)
Selasa	9	5	14 (16.9)
Rabu	12	3	15 (18.1)
Khamis	12	5	17 (20.5)
Jumaat	5	2	7 (8.4)
Sabtu	6	6	12 (14.5)
Ahad	5	5	10 (12.0)
Bulan			
Januari	1	2	3 (3.6)
Februari	1	1	2 (2.4)
Mac	5	0	5 (6.0)
April	2	3	5 (6.0)
Mei	2	1	3 (3.6)
Jun	6	3	9 (10.8)
Julai	7	2	9 (10.8)
Ogos	21	11	32 (38.6)
September	1	2	3 (3.6)
Okttober	4	1	5 (6.0)
November	2	1	3 (3.6)
Disember	4	0	4 (4.8)
Jumlah	56	27	83 (100)
Jenis pelaporan			
Berita	48	27	75 (90.4)
Rencana	6	0	6 (7.2)
Surat Kepada Pengarang	2	0	2 (2.4)
Jumlah	56	27	83 (100)

### **Jenis pembingkaian dalam pelaporan atlet wanita Islam semasa Sukan SEA**

Hasil kajian mendapati bingkai yang paling banyak digunakan oleh kedua-dua akhbar dalam pelaporan berita mengenai wanita Islam semasa temasya Sukan SEA adalah bingkai konflik, iaitu sebanyak (37 pelaporan, 44.6%) dengan *Utusan Online* sebanyak 25 pelaporan (30.1%) dan *Berita Harian Online* sebanyak 12 pelaporan (14.5%). Seperti yang dipaparkan dalam Jadual 2, tiada sebarang pelaporan tentang atlet wanita Islam semasa Sukan SEA yang menggunakan jenis bingkai kesan ekonomi dalam *Utusan Online* dan *Berita Harian Online*.

**Jadual 2: Jenis bingkai yang digunakan dalam pelaporan atlet wanita Islam**

Jenis bingkai	Utusan Online	Berita Harian Online	Jumlah (%)
Bingkai konflik	25	12	37 (44.6)
Bingkai tanggungjawab	7	0	7 (8.4)
Bingkai minat insani	13	9	22 (26.5)
Bingkai kesan ekonomi	0	0	0 (0)
Bingkai moral	11	6	17 (20.5)

### **Sumber dalam pelaporan atlet wanita Islam semasa Sukan SEA**

Hasil kajian menunjukkan bahawa majoriti bagi pelaporan berita berkaitan atlet wanita Islam semasa Sukan SEA menggunakan satu sumber (66 pelaporan, 79.5%). Daripada 66 pelaporan yang mempunyai satu sumber itu, *Utusan Online* mencatatkan penggunaan satu sumber yang tinggi (45 pelaporan, 68.2%) berbanding *Berita Harian Online* (21 pelaporan, 31.8%).

**Jadual 3: Sumber yang digunakan dalam pelaporan tentang atlet wanita Islam**

Bilangan sumber	<i>Utusan Online</i>	<i>Berita Harian Online</i>	Jumlah (%)
Satu	45	21	66 (79.5)
Dua	7	6	13 (15.7)
Lebih daripada dua	2	0	2 (2.4)
Tiada sumber	2	0	2 (2.4)
Sumber pertama			
Perdana Menteri	4	0	4 (4.8)
Menteri pusat	0	2	2 (2.4)
Menteri negeri	1	0	1 (1.2)
Pegawai kerajaan	3	1	4 (4.8)
Pakar	24	21	45 (54.2)
Mangsa	0	0	0 (0)
Sumber rahsia	2	0	2 (2.4)
Laporan	19	3	22 (26.5)
Orang awam	1	0	1 (1.2)
Tiada sumber	2	0	2 (2.4)
Sumber kedua			
Perdana Menteri	1	1	2 (2.4)
Menteri pusat	0	0	0 (0)
Menteri negeri	0	0	0 (0)
Pegawai kerajaan	0	1	1 (1.2)
Pakar	8	4	12 (14.5)
Mangsa	0	0	0 (0)
Sumber rahsia	0	0	0 (0)
Laporan	0	0	0 (0)
Orang awam	0	0	0 (0)
Tiada sumber	47	21	68 (81.9)

Majoriti sumber yang digunakan dalam *Utusan Online* dan *Berita Harian Online* berkaitan atlet wanita Islam semasa Sukan SEA membabitkan pakar (24 pelaporan, 53.3%; 21 pelaporan, 36.7%), iaitu atlet mahupun jurulatih. Selain itu, sebanyak 68 pelaporan (81.9%) tidak mempunyai sumber kedua. Daripada jumlah itu, 47 pelaporan (69.1%) adalah dari *Utusan Online* manakala 21 pelaporan (30.9%) adalah dari *Berita Harian Online*. Analisis tentang sumber dalam pelaporan wanita Islam semasa Sukan SEA dipaparkan dalam jadual 3.

### **Gambar yang digunakan dalam pelaporan atlet wanita Islam semasa Sukan SEA**

Daripada keseluruhan pelaporan tentang atlet wanita Islam semasa Sukan SEA, dapatan kajian mendapat bahawa 76 pelaporan (91.6%) menggunakan gambar. *Utusan Online*

menggunakan lebih banyak gambar, iaitu dalam 49 pelaporannya (64.5%) berbanding *Berita Harian Online* (27 pelaporan, 35.5%). Namun, terdapat tujuh pelaporan (9.2%) dalam *Utusan Online* yang tidak mempunyai gambar. Ini berbeza dengan *Berita Harian Online* yang tiada pelaporan yang tidak mempunyai gambar.

Dari segi jumlah gambar, sebanyak 71 pelaporan (85.5%) mempunyai sekurang-kurangnya satu gambar dalam setiap pelaporan dengan majoritinya ialah gambar jenis kebaratan, iaitu sebanyak 38 pelaporan (45.8%). Daripada jumlah itu, 26 pelaporan (68.4%) adalah dari *Utusan Online* dan 12 pelaporan (31.6%) adalah dari *Berita Harian Online*. Selain itu, hasil kajian ini juga mendapati bahawa sebanyak 70 (84.3%) gambar yang digunakan mempunyai kaitan dengan pelaporan. Hasil keseluruhan tentang gambar yang digunakan dalam pelaporan wanita Islam semasa Sukan SEA dipaparkan dalam Jadual 4 di bawah.

**Jadual 4: Gambar yang digunakan dalam pelaporan mengenai atlet wanita Islam**

Gambar	Utusan Online	Berita Harian Online	Jumlah (%)
Ada	49	27	76 (91.6)
Tiada	7	0	7 (8.4)
<b>Bilangan gambar</b>			
Satu	49	22	71 (85.5)
Dua	0	4	4 (4.8)
Lebih daripada dua	0	1	1 (1.2)
Tiada gambar	7	0	7 (8.4)
<b>Jenis gambar</b>			
Kebaratan	26	12	38 (45.8)
Kebebasan	7	7	14 (16.9)
Pemberontakan	6	5	11 (13.3)
Ditindas	3	1	4 (4.8)
Tiada rujukan	7	2	9 (10.8)
Tiada gambar	7	0	7 (8.4)
<b>Perkaitan gambar dengan artikel</b>			
Ada	44	26	70 (84.3)
Tiada	5	1	6 (7.2)
Tiada gambar	7	0	7 (8.4)

### Hasil ujian hipotesis

Ujian Khi Kuasa Dua kebebasan digunakan bagi menguji hipotesis kajian. Bagi hipotesis pertama, hipotesis nul diterima dan hipotesis penyelidikan ditolak kerana nilai  $\chi^2 = 4.138$ ,  $df = 3$ ,  $p > .05$ . Hal ini menunjukkan bahawa tidak terdapat perhubungan antara jenis pembingkaian pemaparan atlet wanita Islam dengan kedua-dua akhbar terpilih. Bagi hipotesis kedua pula, hasil ujian Khi Kuasa Dua kebebasan mendapati hipotesis nul ditolak dan hipotesis penyelidikan diterima kerana nilai  $\chi^2 = 16.748$ ,  $df = 8$ ,  $p < .05$ . Hal ini menunjukkan bahawa terdapat perhubungan antara jenis sumber yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dengan kedua-dua akhbar berkenaan. Seterusnya, hasil ujian hipotesis ketiga menunjukkan hipotesis nul diterima dengan nilai  $\chi^2 = 6.714$ ,  $df = 5$ ,  $p > .05$ . Ia membuktikan bahawa tidak terdapat perhubungan antara jenis gambar yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dengan kedua-dua akhbar itu. Dapatkan ujian Khi Kuasa Dua ditunjukkan

dalam Jadual 5.

**Jadual 5: Hasil Ujian Khi Kuasa Dua**

Komponen	Nilai	df	Asymp. Sig (2-sided)
H1: Tidak terdapat perhubungan antara corak pembingkaian pemaparan atlet wanita Islam dan dua akhbar terpilih	4.138	3	0.247
H2: Terdapat perhubungan antara jenis sumber yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dan dua akhbar terpilih	16.748	8	0.033
H3: Tidak terdapat perhubungan antara jenis gambar yang digunakan dalam pemaparan atlet wanita Islam dan dua akhbar terpilih	6.714	5	0.243

## PERBINCANGAN

Hasil kajian secara keseluruhannya mendapati bahawa bilangan pelaporan tentang atlet wanita Islam sepanjang Sukan SEA 2015 dan 2017 adalah rendah dalam kedua-dua akhbar dalam talian, iaitu hanya sebanyak 83 pelaporan. Hakikatnya, pelaporan tentang atlet wanita secara umum dalam media sememangnya adalah rendah berbanding dengan pelaporan tentang atlet lelaki (George, Hartley & Paris, 2001; Crolley & Teso, 2007). Justeru, pihak media tempatan sewajarnya mengambil langkah yang lebih proaktif dalam meningkatkan bilangan pelaporan terhadap atlet wanita Islam di Malaysia bagi mempromosikan budaya bersukan dalam kalangan wanita Islam (Fitri et al., 2017).

Selain itu, dapatan kajian ini juga mendapati bahawa bingkai konflik adalah bingkai paling banyak digunakan dalam kedua-dua akhbar dalam talian terpilih. Menurut Semetko dan Valkenburg (2000), bingkai konflik adalah bingkai yang menekankan konflik antara individu, kumpulan atau institusi sebagai teknik untuk menarik minat pembaca. Kebanyakan artikel pelaporan atlet wanita Islam menggunakan bingkai konflik kerana artikel pelaporan atlet wanita Islam sering memaparkan sesuatu perkara yang akan menimbulkan sesuatu isu seperti isu pemakaian dan aurat.

Hasil kajian ini mempunyai persamaan dengan hasil kajian Azahar et al. (2007) yang mendapati bahawa bingkai konflik adalah jenis bingkai paling tinggi digunakan dalam pelaporan akhbar *Harian Metro*, *Berita Harian* dan *New Straits Times* tentang krisis di Selatan Thailand. Hasil kajian mereka mendapati bahawa bingkai konflik banyak digunakan oleh media apabila pelaporan mereka tertumpu kepada sesuatu isu seperti isu keganasan, serangan, ekonomi dan rundingan damai.

Di samping itu, hasil kajian ini juga mendapati bahawa kebanyakan pelaporan mengenai atlet wanita Islam semasa Sukan SEA mengandungi sekurang-kurangnya satu sumber. Pakar seperti atlet dan jurulatih adalah sumber tertinggi yang digunakan dalam kedua-dua akhbar dalam talian. Mus Chairil (1992) menyatakan pakar adalah sumber yang tergolong dalam kategori seperti orang-orang profesional dalam bidang, organisasi atau pertubuhan dunia. Mereka ini seperti atlet dan jurulatih yang mempunyai kebolehan dan kepakaran dalam bidang sukan yang sememangnya mempunyai kredibiliti untuk memberikan pandangan terhadap sukan termasuklah tentang atlet wanita Islam semasa temasya Sukan SEA.

Hasil kajian juga mendapati majoriti daripada pelaporan tentang atlet wanita Islam

semasa temasya Sukan SEA menggunakan sekurang-kurangnya satu gambar. Hakikatnya, gambar memainkan peranan yang sangat penting dalam menyampaikan mesej-mesej secara visual dalam akhbar (Barrett & Barrington, 2005). Menurut Shahrul dan Ong (2016), sesebuah gambar yang baik berpotensi menceritakan keseluruhan peristiwa yang berlaku. Pembaca lebih suka melihat gambar berbanding dengan membaca penulisan berita yang panjang. Gambar yang menarik dapat menarik minat pembaca untuk membeli dan membaca supaya mengetahui apa yang telah berlaku.

Walau bagaimanapun, dapatan kajian ini mendapati bahawa kebanyakan gambar yang digunakan dalam pelaporan tentang atlet wanita Islam semasa Sukan SEA adalah gambar jenis kebaratan. Rahman (2012) menyatakan bahawa gambar kebaratan menunjukkan gambaran bahawa seseorang wanita yang mengikut gaya atau cara daripada model barat yang sekular seperti tidak menutup aurat. Walau bagaimanapun, menurut Rahman, ianya tidak semestinya bermaksud wanita berkenaan menolak ajaran agama. Kemungkinan gaya dan cara yang digunakan atlet wanita tersebut sesuai dan selesa bagi wanita itu.

## KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, hasil kajian menunjukkan kedua-dua akhbar dalam talian ini telah membuat pelaporan berkaitan atlet wanita Islam sepanjang bermulanya Sukan SEA 2015 sehingga berakhir Sukan SEA 2017. Dapatan kajian ini adalah penting untuk menyumbang kepada pengembangan dan pembangunan pengetahuan dalam bidang Komunikasi Islam dan Komunikasi Sukan di Malaysia yang sangat bermanfaat untuk dijadikan rujukan pengkaji-pengkaji masa hadapan. Malah, pengamal media khususnya yang terlibat dalam kewartawanan sukan juga boleh menjadikan dapatan kajian ini sebagai rujukan mereka (Frisby, 2016).

Selain itu, dapatan kajian ini boleh dijadikan rujukan penting bagi pihak kerajaan terutamanya kepada Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) dalam merancang strategi berkenaan hak dan kesaksamaan wanita dalam sukan di Malaysia. Hal ini penting bagi memastikan wanita terutamanya wanita Islam mendapat hak yang sama rata dalam melibatkan diri dalam sukan di Malaysia namun sewajarnya masih mengikut panduan syariat.

## RUJUKAN

- Azahar, K., Mohamad Azizuddin, M. S., Awan, I., & Zamakhsyari, M. (2015). Pembingkaiannya berita krisis Selatan Thailand dalam akhbar aliran perdana di Malaysia. *Jurnal Komunikasi*, 31(1), 27-40.
- Bahtiar, M., Hassan, A. B., & Mohamad Khadafi, R. (2004). Imej Islam di media cetak: Analisis kandungan akhbar mingguan di Malaysia. *The Malaysian Journal of Language and Communication*, 1(1), 79-98.
- Barrett, A. W., & Barrington, L. W. (2005). Is a picture worth a thousand words? Newspaper photographs and voter evaluations of political candidates. *Press/Politics*, 10(4), 98-113.
- Chattopadhyay, D. (2017). Gender bias in India's newspaper coverage of male and female athletes at the 2014 Incheon Asian Games. *Global Media Journal – Indian Edition*, 8(1), 1-18.

- Cissel, M. (2012). Media framing: A comparative content analysis on mainstream and alternative news coverage of occupy Wall Street. *The Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*, 3, 67-77.
- Crolley, L., & Teso, E. (2007). Gendered narratives in Spain the representation of female athletes in *Marca* and *El País*. *International Review for the Sociology of Sport*, 42(2), 149-166.
- Dafrizal, Faridah, I., & Fauziah, A. (2011). Framing of controversial caricatures of Prophet Muhammad: A story of two Malaysian mainstream newspapers. *Jurnal Komunikasi*, 27(2), 77-95.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Towards clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Fink, J. S. (2015). Female athletes, women's sport, and the sport media commercial complex: Have we really "come a long way, baby"? *Sport Management Review*, 18, 331-342.
- Fitri, M., Sultoni, K., Salamuddin, N., & Mohd Taib, H. (2017). Sports activities high performance athletes Muslim women in Indonesia and Malaysia. Prosiding 1st Annual Applied Science and Engineering Conference. UPI Publication Center, Universitas Pendidikan Indonesia.
- French, S. (2013). Still not there: The continued invisibility of female athletes and sports in the New Zealand print media. *Media International Australia*, 148(1), 39-50.
- Frisby, C. M. (2016). Delay of game: A Content analysis of coverage of black male athletes by magazines and news websites 2002-2012. *Advances in Journalism and Communication*, 4, 89-102.
- George, C., Hartley, A., & Paris, J. (2001). The representation of female athletes in textual and visual media. *Corporate Communications: An International Journal*, 6(2), 94-101.
- Gitlin, T. (1980). *The whole world is watching: Mass media in the making and unmaking of the new left*. Berkeley: University of California Press.
- Kyngäs, H., & Elo, S. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62, 107-115.
- Marwat, M. K., Islam, S. Z., Waseem, M., Khattak, H., & Bibi, S. (2014). Sport performance of Muslim women and different constraints in their way to participation in sport international. *Journal of Humanities and Social Science*, 10(1), 208-214.
- Mohamad Saifudin, M. S. (2016). *Environmental communication among the media and environmental non-governmental organisation (ENGOs) in Malaysia: A roller coaster ride?* Disertasi Ph.D. Leuphana Universität Lüneburg, Germany.
- Muhammad Raqib, M. S., & Adnan, H. (2014). Analisis kualitatif pembingkaiannya akhbar The Star dan Utusan Online mengenai kontroversi majlis "Thanksgiving" di DUMC. *Jurnal Komunikasi*, 30(1), 117-145.
- Mus Chairil, S. (1992). Sumber berita: Analisis isi kandungan empat akhbar harian nasional Malaysia. *Jurnal Komunikasi*, 8, 49-63.
- Nicely, S. (2007). Media framing of female athletes and women's sports in selected sports magazines. Tesis sarjana Georgia State University.
- Pan, Z., & Kosicki, G. M. (1993). Framing analysis: An approach to news discourse, *PoliticalCommunication*, 10(1), 55-75.
- Pfister, G. (2010). Women and sport in Islamic countries. *Forum for Idræt*, 1(1), 35-49.

- Rahman, B. H. (2012). Framing of Pakistani Muslim women in international media: Muslim feminist's perspective. *American International Journal of Contemporary Research*, 2(1), 106-113.
- Rumyeni & Evawani, E. L. (2013). Pemaparan peranan wanita dalam iklan majalah. *Jurnal Ilmu Komunikasi*, 2(2), 1-82.
- Scheufele, B. (2004). Framing-effects approach: A theoretical and methodological critique. *European Journal Communication Research*, 29(4), 401-428.
- Scheufele, D. A., & Tewksbury, D. (2007). Framing, agenda setting and priming: The evolution of three media effects models. *Journal of Communication*, 57, 9-20.
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European Politics: A Content analysis of press and television news. *Journal Communication*, 50(2), 93-109.
- Shahrul, N. S., & Ong, Y. M. (2016). Strategi pemilihan berita halaman hadapan akhbar berbahasa Melayu dan Cina: Kajian terhadap Berita Harian dan China Press. *Jurnal Melayu*, 15(1), 14-25.
- Vincent, J., Imwold, C., Masemann, V., Johnson, J. T. (2002). A comparison of selected 'serious' and 'popular' British, Canadian, and United States newspaper coverage of female and male athletes competing in the centennial Olympic Games: Did female athletes receive equitable coverage in the 'games of the women'? *International Review for the Sociology of Sport*, 37(3-4), 319-335.
- Yahya, B., & Norervina, J. (2009). Penglibatan pelajar wanita tahun akhir fakulti pendidikan dalam aktiviti sukan di UTM. Diperoleh dari [http://www.fp.utm.my/epusatsumber/pdffail/ptkgdfwp2/p\\_2009\\_9048\\_59c77dd16a2249a3a0e50d5143af18fb.pdf](http://www.fp.utm.my/epusatsumber/pdffail/ptkgdfwp2/p_2009_9048_59c77dd16a2249a3a0e50d5143af18fb.pdf)